

Årsberetning og regnskap 2003

**Den Norske
Bokhandlerforening**

Øvre Vollgt. 15, 0158 Oslo
tlf. 22 39 68 00 fax. 22 39 68 10
e-post: firmapost@bokhandlerforeningen.no
www.bokhandlerforeningen.no

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING	4	OPPLÆRING	14
GENERALFORSAMLINGEN	5	PR-MARKEDSAKTIVITETER	14
STYRET	5	PRISER OG STIPEND	15
ADMINISTRASJON	5	Bokhandlerprisen	15
KJEDELEDERMØTER	5	Rivertonprisen	15
INTERNASJONALE KONTAKTER	5	Bjørnsonstipendet	15
BRANSJEAVTALEN	5	Årets unge bokhandler	15
KULTURMELDINGEN	7	KATALOGER	16
MEDLEMSBEDRIFTER	7	Årets Bøker	16
Kjedemedlemmer og utsalgssteder	9	Norsk Bokfortegnelse	16
LØNNSOMHET	9	Boklisten i Dagbladet	16
INNKJØPSSTATISTIKK	10	Boksjekker	16
SALGSUTVIKLING	11	INFORMASJON	17
BOKUNDERSØKELSEN	11	www.bokhandlerforeningen.no	17
RAMMEAVTALER	13	Bokforum	17
		Faktafolder	17
		Normtallsundersøkelsen	17
		Bok og samfunn	17
		Bøkenes fotfolk	17
		UTVALG OG REPRESENTASJON FRA DnB	18
		REGNSKAP	19

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING

Den norske Bokhandlerforening (DnB) ivaretar bokhandlernes interesser og arbeider for å styrke litteraturens og bokas plass i samfunnet. Våre medlemmer har 602 utsalgssteder og over 3000 ansatte med oversikt og innsikt i fag- og skjønnlitteratur.

Den viktigste kulturelle oppgaven DnBs medlemmer ivaretar er å gjøre bredden av litteratur tilgjengelig for folk flest og gi faglig veiledning. En gjennomsnittlig bokhandel har 3000 forskjellige bøker på lager, de største har opp til 100.000 titler. I tillegg har alle bokhandler tatt på seg det ansvar det er å skaffe hvilken som helst av titlene som er tilgjengelig fra forlagene. I løpet av et år selger norske bokhandler samlet ca. 70.000 forskjellige titler. Utover dette gjør bokhandlere over hele landet mye for å skape kulturopplevelser for publikum. I 2003 gjennomførte bokhandelen over 1500 ulike litteraturarrangement og hadde over 1000 forfatterbesøk. Bokhandelen er en attraktiv møteplass; 69% av befolkningen besøker en bokhandel i løpet av en måned.

Den norske Bokhandlerforening har spilt en svært viktig rolle i bokbransjen, og vil fortsette med å prege bransjens utvikling også i framtiden.

- DnB vil organisere alle som driver detaljhandel av nye bøker som et eget forretningsområde.
- DnB skal være ledende innen sine ansvars- og arbeidsområder for å påvirke og utvikle rammebetingelser og tiltak som bidrar til høyere kompetanse og bedre økonomi for bok- og papirhandlerne.
- DnB skal være en sentral aktør for å styrke bokens posisjon som kultur- og kunnskapsformidler.

St. meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014 ble offentliggjort og presentert av Kulturminister Valgerd Svarstad Haugland 29. august 2003. Kulturmeldingen trekker opp hovedlinjene for de kulturpolitiske prioriteringene og den statlige medvirkningen i utviklinga av kulturfeltet i årene fram mot 2014.

Bokhandlerforeningen mener det er positivt at kulturmeldingen understreker at målene for norsk litteraturpolitikk står fast. Virkemidler, som bl.a. fritak for merverdiavgift, innkjøpsordninger og bransjeavtalen, har resultert i at over 90 % av befolkningen leste en bok i 2002 og at vi leser mer enn før.

I DnBs strategiplan for 2001-2004 er følgende overordnede resultatmål beskrevet:

- A. Sikre gode politiske-, økonomiske- og kulturelle rammevilkår for medlemmene.
- B. Tilby medlemmene teknologiske løsninger som de kan nyttiggjøre seg av i sin forretningsdrift.
- C. Bidra til å høyne kompetansen i medlemsbedriftene.
- D. Utvikle og tilby markedsaktiviteter som profilerer boken.
- E. Utgi bransjetidsskrift.
- F. Utvikle en organisasjon med kompetente medarbeidere og tillitsvalgte.

I denne årsmeldingen omtales foreningens arbeid i 2003 med å følge opp de overordnede resultatmålene i strategiplanen.

GENERALFORSAMLINGEN

Generalforsamling for Den norske Bokhandlerforening ble avholdt lørdag 24. mai 2003, på Radisson SAS Lillehammer Hotell i forbindelse med foreningens årsmøtearrangement. Arbeids- og administrasjonsminister Victor Norman var blant foredragsholderne på arrangementets fagdag, hvor også Bokundersøkelsen ble presentert.

Det ble bestemt at generalforsamlingen 2004 avholdes på Radisson SAS Lillehammer Hotell fredag 28. mai.

STYRET

På Generalforsamlingen 24. mai 2003 ble Egil Giske enstemmig valgt til formann. Styret hadde etter 24. mai i 2003 følgende sammensetning:

Navn og bokhandel	Tillitsverv
Egil Giske, Giske Libris	<i>Formann</i>
Anne Carine Tanum, Tanum Bokhandel	<i>Nestformann</i>
Rigmor Hüffmann, Strand Bokhandel	<i>Styremedlem</i>
Anne Bjørg Røed, Gravdahl Bokhandel	<i>Styremedlem</i>
Arne Henrik Frogh, Ark Bokhandel	<i>Styremedlem</i>
Nina E. Puntervold, Gnist Akademika	<i>Varamedlem</i>
Toto Hagen, G. Hagen Interbok	<i>Varamedlem</i>

Styret (DnB-forening og DnB-service) har avholdt 7 styremøter (17.02, 25.03, 13.08, 17.10, 17.11, 2.12, 11.12 (tlf.møte)). Møtet 18.11. ble holdt i forbindelse med styrets årlige seminar (18-19.11). Dette har i tillegg vært løpende kontakt per telefon og e-post. Direktøren er styrets faste sekretær. Det ble protokollert 63 saker. De viktigste sakene er omtalt i årsmeldingen.

VALGKOMITEEN

Valgkomiteen (fra 24.5.03) består av Tom Christensen (formann), Harald Gjørtz og Eigil Kongsfjell.

ADMINISTRASJON

Arbeidsfordelingen i administrasjonen gjenspeiler de prioriterte aktivitetsområdene for foreningen. I 2003 var det følgende bemanning i sekretariatet for Den norske Bokhandlerforening:

Navn

Randi S. Øgrey	<i>Direktør (permisjon fra 15. oktober)</i>
Anne Schiøtz	<i>Rådgiver (fung. direktør fra 15. oktober)</i>
Anette Mello Stenhaug	<i>Rådgiver (90% stilling, 10% stilling som rektor ved Fagskolen for Bok og Papir)</i>
Joachim Dahl Jensen	<i>Utredningskonsulent (vikar)</i>
Sidsel Henriksen	<i>Konsulent (90%)</i>
Ingeborg Ekre	<i>Regnskapskonsulent (80 %)</i>

Stilling

KJEDELEDERMØTER

Foreningens direktør har løpende kontakt med kjedelederne. Etter behov avholdes det møter med lederne for kjeder og andre medlemssammenslutninger, der deltagerne i 2003 var Morten Aas (Libris), Arne Medlien (Interbok), Tom Andersen (BKN), Terje Bergesen (Unipa), Hans Petter Foss (Fri Bokhandel BA), Arild Lauritzen (Norli), Arne Henrik Frogh (ARK), Rune Nicolaisen (Notabene), Anne Carine Tanum (Tanum) og Randi Øgrey/Anne Schiøtz (DnB). DnBs styre deltok på møtet i desember. Gruppen er et forum for informasjonsutveksling mellom Bokhandlerforeningen og kjedelederne.

INTERNASJONALE KONTAKTER

Den norske Bokhandlerforening er medlem i European Booksellers Federation (EBF) og i International Booksellers Federation (IBF). DnB har deltatt aktivt i EBFs arbeid gjennom seminarer og personlige kontakter, samt gjort nytte av EBFs utredninger og statistiske materiale. EBF og IBF har felles sekretariat med 1 årsverk og arbeider bl.a. aktivt for at kulturhensyn skal være overordnet økonomiske hensyn i forhold til vurdering av konkurranse innen boksalg og for momsfrihet på bøker. I dette arbeidet inngår nær kontakt med EU-kommisjonen og EU-parlamentet. EBF har en egen web side med adresse www.ebf-eu.org.

BRANSJEAVTALEN

Dagens Bransjeavtale ble gjort gjeldende 1.4.99 og gjelder frem til 31.12.04. I 2003 startet de nye forhandlingene med Forleggerforeningen. I forhandlingsutvalget sitter Bokhandlerforeningens formann Egil Giske (Giske Libris), og nestformann Anne Carine Tanum (Tanum bokhandel) i

t tillegg til Rune Nicolaisen (Notabene), Tom Andersen (BKN) og DnBs direktør (Randi Øgrey/Anne Schiøtz). Når foreningen forhandler med forlagene om en ny bransjeavtale er ikke de forlagseide bokhandlene med i forhandlingsutvalget eller i Bokhandlerforeningens øvrige arbeid med en ny bransjeavtale.

Styret fastsatte følgende hovedmål for en ny avtale:

- Frivillig avtale
- Faste priser
- Enerett på salg av skolebøker
- Lik konkurranse med bokklubbene
- Gratis bruk av bokdatabasen
- Forlagenes hovedforhandler

Hvorfor en bransjeavtale:

En bok er ikke bare en vare. Den formidler kunnskap og kultur, skaper opplevelser og utvikler leseren. For samfunnet er litteraturen både bevarende og fornyende, den danner fundamentet i det vi vil ta vare på og i det som bygges nytt. For den enkelte er evne og lyst til å lese sentrale forutsetninger for meningsdannelse og medbestemmelse og dermed også for deltakelse i demokratiet.

Rik tilgang på bøker styrker språket og skriftkulturen. Å sikre dette nødvendige mangfoldet er spesielt viktig i et lite språksamfunn som det norske. Med store avstander og spredt bosetning er det i tillegg like så sentralt å bidra til at tilgangen til litteraturen blir mest mulig lik i hele landet. Når vi til tross for disse særnorske utfordringene kan kalle oss et lesende folk med rik og lik tilgang til litteratur på vårt eget språk, er det et resultat av kulturbevissthet og langsiktighet hos myndigheter og bokbransjens egne aktører.

Den faste bokpris

Fast pris på bøker bidrar sterkt til å sikre en mangfoldig litterær produksjon, både når det gjelder bredde og kvalitet i utgivelser og eksistensen av uavhengige forlag. Den faste bokprisen er videre avgjørende for å beholde et tett nett av bokhandlere slik at litteraturen er tilgjengelig i full bredde over hele landet. Prisen på bøker fastsettes av forlagene. Fastprisperioden gjelder i alle handelskanaler i utgivelsesåret og påfølgende år. Deretter er det fri konkurranse. Selv om det en kort periode er fast pris på nye bøker, er det konkurranse mellom forlagene og mellom bokhandlene når det gjelder utvalg og utgivelser.

Bokhandelen som forlagenes hovedforhandler

Et desentralisert og landsdekkende nett av bokhandler sikrer at tilgangen til litteratur på norsk er lik og rik i hele landet, og at litteraturen selges i utsalgssteder som også kan tilby faglig veiledning og oversikt. Status som forlagenes hovedforhandler innebærer at bokhandlene tar på seg særlige kulturforpliktelser, herunder abonnementsordninger og skaffeplikt.

Lik tilgang til skolebøker

Lik rett til utdanning betinger lik tilgang til den kunnskapen skolebøkene representerer. Salg til fast pris gjennom bokhandlene sikrer at skolebøkene finnes tilgjengelig på lærestedene til samme tid og samme pris på bokmål og nynorsk. Ordningen fører til at det finnes kompetanse på skolebøkene nær skolene og at det utgis et visst mangfold av dem. Mulighet til å velge mellom ulike lærebøker harmonerer med utviklingen i skolen i retning av større lokal valgfrihet og økt selvstyre for skolene. Skolebøkens betydning for å holde norsk språk og skriftkultur i hevd skal ikke undervurderes: Disse brukes og leses også av dem blant barn og unge som sjelden eller aldri åpner en skjønnlitterær bok.

Avtalen fungerer

Det frivillige samarbeidet mellom Den norske Bokhandlerforening og Den norske Forleggerforening er med på å sikre rik og lik tilgang til litteratur på norsk. Samarbeidet har vært støttet av myndighetene og bygger på at langsiktig arbeid for Norge som kulturnasjon er viktigere enn den mest kortsiktige markedstenkingen.

Bransjeavtalen har, på lik linje med momsfristak og innkjøpsordningene, blitt betraktet av myndighetene som et kultur- og utdanningspolitisk virkemiddel, der utfordringene best kan løses i et samspill mellom statlig virkemiddelbruk og bransjens aktører. Bokhandlerforeningen vil særlig understreke betydningen av fortsatt momsfristak for bøker og at innkjøpsordningen for litteratur videreføres og utvides i samsvar med anbefalingene fra Norsk Kulturråd. En litteraturpolitikk med vilje til langsiktighet og aktiv bruk av statlige rammevilkår vil fortsatt sikre rik og lik tilgang til litteratur på norsk.

KULTURMELDINGEN

St. meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014 ble offentliggjort og presentert av Kulturminister Valgerd Svarstad Haugland 29. august 2003. Kulturmeldingen trekker opp hovedlinjene for de kulturpolitiske prioriteringene og den statlige medvirkningen i utviklingen av kulturfeltet i årene fram mot 2014.

Bokhandlerforeningen mener det er positivt at kulturmeldingen understreker at målene for norsk litteraturpolitikk står fast. Virkemidler som fritak for merverdiavgift, innkjøpsordninger, bransjeavtalen og et godt biblioteknettverk har resultert i at over 90 % av befolkningen leste en bok i 2002 og at vi leser mer enn før. Bokhandlerforeningen er svært glade for at kulturmeldingen varsler en utvidelse av innkjøpsordningen og ønsker å prioritere tiltak for folk med lesevansker. Foreningen tolker det som et positivt signal at regjeringen gjennom meldingen understreker at de overlater til partene i bransjen å forhandle frem en avtale til erstatning for dagens bransjeavtale som utgår i 2004.

DnB savner likevel noen momenter i kulturmeldingen, herunder spesielt bokhandelens rolle som kulturformidler. Den viktigste kulturelle oppgaven bokhandelen ivaretar er å gjøre bredden av litteratur tilgjengelig for folk flest og gi faglig veiledning. Vi kjøper like mange bøker i bokhandelen som vi låner på biblioteket, og i løpet av et år selger norske bokhandler samlet over 70.000 forskjellige titler. Dette har det bl.a. vært viktig for Bokhandlerforeningen å poengtere for Stortingets Familie-, kultur- og administrasjonskomité. Bokhandlerforeningen meldte seg derfor i desember 2003 på høring til kulturmeldingen i januar 2004.

MEDLEMSBEDRIFTER

Den norske Bokhandlerforenings medlemmer har 602 utsalgssteder og over 3000 ansatte. 88% av landets befolkning bor i en kommune som har en eller flere bokhandler. 90% av landets kommuner med minimum 6000 innbyggere har en bokhandel. Det har vært en økning i antall utsalgssteder, foreningen har pr 2003 602 medlemmer. 33 butikker ble åpnet/reåpnet i 2003 og 11 butikker ble lagt ned.

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Antall medlemsbedrifter	434	438	405	403	389	370	298	272
Antall filialer	117	129	165	168	179	187	276	330
Antall lærebokfilialer				23	21	19	17	
SUM	551	567	570	594	589	576	591	602

NYE BOKHANDLER I 2003, 33 STK.

	Poststed	Kjede
Ark Stovner	0985 Oslo	ARK
Norli Storbyen	1723 Sarpsborg	Norli
Tanum Bogstadveien	0355 Oslo	Tanum
Bokbaren AS	4900 Tvedestrand	
Leikanger Bokhandel	6861 Leikanger	Fri Bokhandel
Reisa Bok og Papir	9151 Storslett	Fri Bokhandel
Penelope Bokhandel avd. Kjeller	2007 Kjeller	Unipa
Ark Solli Plass	0255 Oslo	ARK
Notabene Amanda	5536 Haugesund	Notabene
Norli Pilestredet Park	0167 Oslo	Norli
Sandvina Bok & Leker	3070 Sande	Fri Bokhandel
Den lille landhandel DA	6630 Tingvoll	
Bok og Hobby Ans	3164 Revetal	Fri Bokhandel
Norli Stavanger	4006 Stavanger	Norli
Bokhuset Interbok Polarsenteret	9253 Tromsø	Interbok
Gardum Bokhandel Sola	4050 Sola	Kjedefri
Ark Tveita	0617 Oslo	Ark
Akademika Bokhandel	3300 Hokksund	Unipa
Gnist Narvik	8514 Narvik	Unipa
Select Service Partner (Tanum)	8536 Evenes	Tanum
Select Service Partner (Tanum)	4055 Stavanger Lufthavn	Tanum
G-Sport Bagn Bokhandel og Sport	2929 Bagn	
Norli BI Østfold	1713 Grålum	Norli
Notabene Ila	0170 Ila	Notabene
Notabene Bertheus	9484 Harstad	Notabene
Notabene Vågsbygd	4621 Kristiansand	Notabene
Notabene Dokka	2870 Dokka	Notabene
Notabene Stryn	6783 Stryn	Notabene
Notabene Moldetorget	6413 Molde	Notabene
Notabene Lørenskog	1476 Rasta	Notabene
Notabene Mandal	4517 Mandal	Notabene
Notabene Mosjøen	8651 Mosjøen	Notabene
Notabene Tynset	2500 Tynset	Notabene

NEDLAGTE BOKHANDLER I 2003

11 stk.	Poststed	Kjede
Rozell AS Fosen Bok og Kontor		
Bagn Bok og Papir		
Stavern Bok og Papirhandel		
Hurum Interbok		Interbok
Lillestrøm Bokhandel		
Nordreisa Bok og Papirhandel		
Joh. Pettersen Libris		Libris
Student Libris		Libris
Sandaker Bokhandel		
Hogstad Bok og Papirhandel		
Line Breian minus en		

KJEDEMEDLEMMER OG UTSALGSSTEDER

Sentraliseringen på eiersiden fortsatte også i 2003. De store enhetene vokser både gjennom oppkjøp og nyetableringer. Flere bedrifter har byttet kjedetilhørighet de

siste årene. Den følgende tabell viser hvordan antall utsalgssteder for de ulike kjedene og kjedefrie har utviklet seg de siste 9 år.

Antall utsalgssteder for de ulike kjedene og kjedefrie 1995 – 2003									
	Unipa	Norli	Notabene	Interbok	Libris	Kjedefrie	Fri Bokhandel	Ark	Totalt
1995	35	44	30	109	120	198			536
1996	40	45	35	110	125	190			545
1997	41	47	42	114	130	186			560
1998	48	40	53	117	131	63	ca 130		582
1999	54	43	55	120	130	58	134		594
2000	51	52	64	112	121	69	129		598
2001	51	51	71	110	63	60	130	47	583
2002	45	56	78	106	58	56	141	50	590
2003	49	59	91	95	57	56	137	58	602

Flere av Unipas utsalgssteder er rene lærebokfilialer. Fri Bokhandel har i tillegg noen medlemmer som ikke er medlemmer av DnB (enkelte forhandlere av religiøs litteratur).

LØNNSOMHET

Den norske Bokhandlerforening offentliggjør hvert år de økonomiske nøkkeltallene for bokhandlene. Normtallsundersøkelsen for 2002 for bok- og papirhandelene ble gjennomført på samme måte som tidligere år. Undersøkelsen er meget viktig for å kunne dokumentere økonomiske nøkkeltall for bransjen, og brukes aktivt både av medlemmene og andre, bl.a. i forbindelse med budsjettarbeid. Det var god oppslutning om undersøkelsen som tegnet et godt bilde av den økonomiske situasjonen. 156 bedrifter (424 utsalgssteder) rapporterte inn opplysninger fra regnskapene for 2002. Driftsresultatgrad for

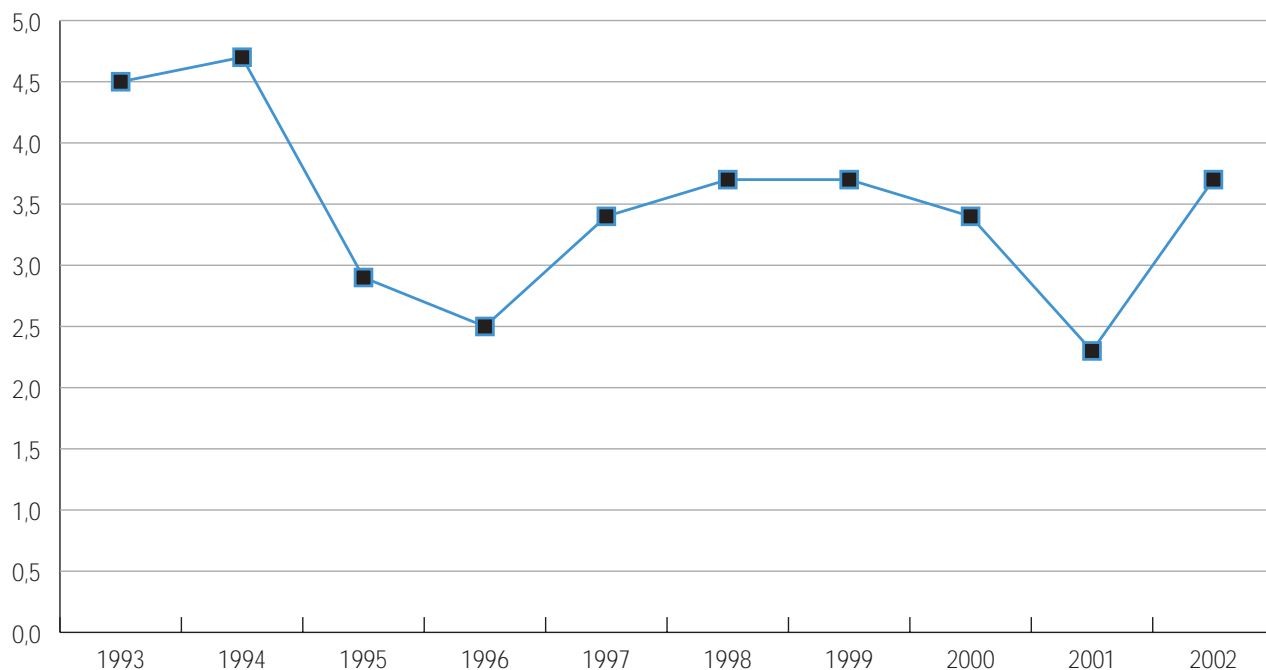
bokhandelen i 2002 ble 3,6 %. Undersøkelsen avdekket store forskjeller i lønnsomhet blant bokhandlene.

Tabellen under viser hvordan de ulike kostnadstypenes andel av totalkostnadene har utviklet seg de siste årene. De ulike kostnadskomponentenes størrelser varierer for de ulike kjedene og konseptene i bransjen. Lønnskostnadene er den klart viktigste kostnadskomponenten i norsk bokhandel, og utgjør om lag 50 % av driftskostnadene. Gjennomsnittlig bruttofortjeneste blant deltagende bedrifter i 2002 var 38,4 % og totalkostnadene var på 35,0 % av omsetningen.

Størrelser i % av omsetningen										
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Bruttofortjeneste	34,5	34,5	34,1	34,9	34,6	34,6	35,2	37,1	37,6	38,4
Provisjonsinntekter*	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Lønnskostnader	16,7	16,6	17,2	17,5	16,7	16,7	16,7	17,6	18,2	17,4
Lokalkostnader	4,8	4,4	4,7	5,1	5,45	5,1	5,6	5,9	6,5	7,0
Reklamekostnader	2,2	2,2	2,4	2,7	2,6	2,4	2,3	2,2	2,3	2,2
Andre driftskostnader	6,7	7,1	7,3	7,5	6,7	7,0	7,2	8,2	8,0	8,4
Sum driftskostnader	30,4	30,3	31,6	32,8	31,5	31,2	31,8	33,9	35,0	35,0
Driftsresultatgrad	4,5	4,6	2,9	2,5	3,5	3,6	3,6	3,4	2,8	3,6

Figuren viser utviklingen i driftsresultat i prosent av omsetningen (driftsresultatgrad) for bok- og papirhandelen i perioden fra 1993 til 2002.

Driftsresultatgrad

Rapporten "Normtallsundersøkelsen 2002" er tilgjengelig ved henvendelse til DnBs sekretariat. Resultatene fra undersøkelsen som viser 2003-tallene vil foreligge i løpet av våren 2004.

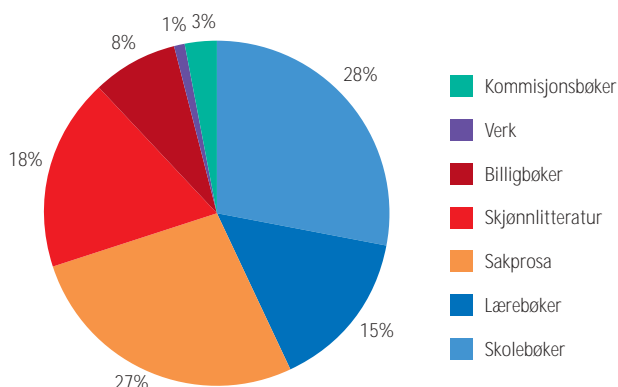
INNKJØPSSTATISTIKK

Innkjøpstall for 2003 viser at norske bokhandler har kjøpt inn bøker for 1,4 milliarder kroner i løpet av 2003; dette ligger 7,0 % høyere enn tallene for fjoråret. Justert for generell prisøkning på 2,5 % gir dette 4,5 % realvekst i bokhandlernes innkjøp av bøker.

Størst økning i forhold til i fjor finner vi innen skjønnlitteratur (25,0 %) og billigbøker (12,1 %). Norsk sakprosa for voksne opplever en nedgang på 10 % i forhold til i fjor, mens oversatt sakprosa øker med 30,2 %. Innkjøp av verk ligger vesentlig lavere enn i fjor (-22,3 %).

Veksten innenfor skolebøker og lærebøker (gruppe 1 og 2) er på 4,7 %, mens innenfor skjønn- og generell litteratur (gruppene 3-7 samlet) er det en økning på 8,7 %.

Bokhandlerkjøp fra SD og FS fordelt på bokgrupper: Hele 2003

SALGSUTVIKLING

Basert på innkjøpstallene for 2003, anslås total bokomsetning i bokhandelen i 2003 til ca. 3,1 mrd. Dette er en økning på ca 7 % i forhold til 2002. Korrigert for prisvekst på 2,5 %, målt ved Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks, gir dette en økning i boksalget på 4,5 %. Grunnet store returer i januar og februar må disse tallene regnes som usikre. Oppdaterte tall for 2003 vil publiseres i normtallsrapporten våre 2004.

Tabellen under viser hvordan bokomsetningen i bokhandelen har utviklet seg siden 1990 (Kilde: DnB salgsstatistikk). Omsetningen fikk et løft i 1997 med grunnskolebokreformen.

BOKUNDERSØKELSEN

I februar 2003 ble Bokundersøkelsen gjennomført for 7. gang. Bokundersøkelsen ble gjennomført av MMI for Bokhandlerforeningen og Forleggerforeningen. Mest gledelig er det at undersøkelsen for første gang siden 1977 viste at over 90 % av befolkningen leste en bok siste år og at vi leser mer enn før.

Over 70% kjøpte en eller flere bøker i 2002. Av de som kjøpte bøker i 2002, kjøpte 80 % en eller flere bøker i bokhandel. Gjennomsnittlig kjøper hver person 9,3 bøker totalt hvorav 5 bøker i bokhandelen. Bokkjøperen kjøper 14,1 bøker, hvorav 8,1 bok i bokhandelen.

Hele 9 av 10 nordmenn mener selv at de har en bokhandel innenfor en akseptabel reiseavstand. Det er også hyggelig å legge merke til at bokhandlerkundene er svært fornøyd med bokhandelen sin, både service, kunnskap og bokutvalg skårer svært høyt.

Bokundersøkelsen ble presentert for til Stortingets Familie-, kultur- og administrasjonskomité i forbindelse med Litteraturfestivalen på Lillehammer i mai, samt presentert for, og utdelt til bokhandler og forlag på årsmøtearrangementet i mai. Resultatene fra undersøkelsen er tilgjengelig ved henvendelse til DnBs sekretariat.

Bokhandlerkjøp fra SD og FS for hele 2003

		Prosentvis endring fra i fjor
1.1 Skolebøker for grunnskolen	181 355 232	0,6%
1.2 Skolebøker for videregående skole	216 952 032	9,8%
1.Skolebøker	398 307 263	5,5%
2.1 Lærebøker for høyere utdanning	161 147 386	5,5%
2.2 Fagbøker for profesjonsmarkedet	51 807 639	-2,3%
2.Lærebøker	212 955 025	3,5%
3.1 Norsk sakprosa for voksne	218 282 059	-10%
3.2 Oversatt sakprosa for voksne	131 750 462	30,2%
3.3 Norsk sakprosa for barn	10 076 926	9,7%
3.4 Oversatt sakprosa for barn	14 951 852	-7,9%
3.Sakprosa	375 061 298	1,6%
4.1 Norsk skjønnlitteratur for voksne	82 701 248	36,1%
4.2 Oversatt skjønnlitteratur for voksne	58 529 127	12,9%
4.3 Norsk skjønnlitteratur for barn	39 453 849	19,0%
4.4 Oversatt skjønnlitteratur for barn	68 033 965	28,9%
4.Skjønnlitteratur	248 718 188	25,3%
5.Billigbøker	113 739 918	12,1%
6.Verker	17 773 818	-22,3%
7.Kommisjonsbøker	47 882 569	2,2%
Sum bokgruppe 1-7	1 414 438 079	7,0%

År	Nominell omsetning i mill. kr	Nominell omsetningsutvikling	Konsumpris- indeks	Deflatert omsetning i mill. kr.
1990	1765	6,50 %	83,4	2 330
1991	1885	6,80 %	86,6	2 397
1992	1920	2,10 %	88,6	2 386
1993	1987	3,50 %	90,6	2 415
1994	2145	8,90 %	91,9	2 570
1995	2150	0,20 %	94,2	2 513
1996	2200	2,20 %	95,3	2 542
1997	2650	19,00 %	97,8	2 983
1998	2885	8,90 %	100	3 176
1999	2955	2,50 %	102,3	3 180
2000	2820	-4,50 %	105,5	2 943
2001	2860	1,50 %	108,7	2 897
2002	2889	1,00 %	110,1	2 889
2003	3091			

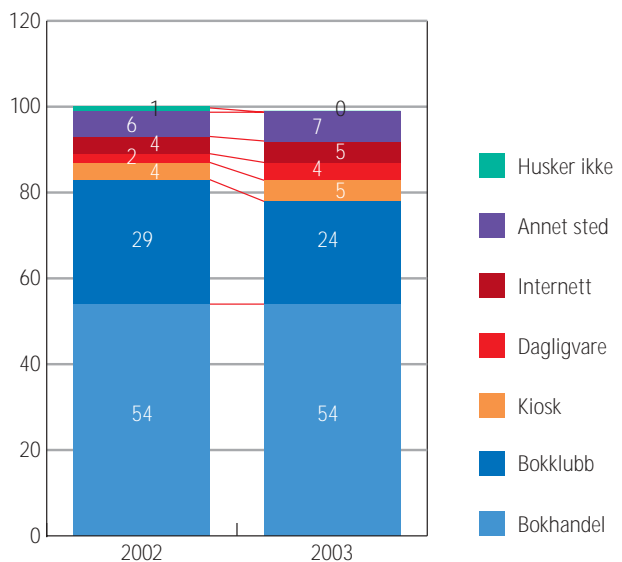
KVARTALSVISE UNDERSØKELSER OM FOLKS KJØP AV BØKER

MMI utfører på oppdrag fra Den norske Bokhandlerforening en landsrepresentativ kvartalsvis undersøkelse om folks kjøp av bøker. Undersøkelsen gjennomføres for å kunne følge utviklingstrekk, særlig i bokkjøpernes bruk av handelskanaler. Første undersøkelse ble gjennomført i desember 2002. Undersøkelsen avdekker en rekke forhold vedrørende befolkningens bokkjøp. Hvem kjøper bøker, hvor mange bøker kjøper de og hvor kjøpes bøkene?

1. april 1999 ble det bl.a. åpnet for konkurranse fra andre salgskanaler, med unntak for skolebøker, og det er i dag sterk konkurranse bokhandlene i mellom, og mellom bokhandlere og andre handelskanaler, både på bokutvalg og service, samt priskonkurranse på den andelen av bøkene som ikke er bundet av fastprisen.

Så langt ser det ut til at bokhandelen har klart å opprettholde sin markedsposisjon. Kvartalsundersøkelsen, viser at bokhandelens kjøpsandel holder stand på 54% fra 2002 til 2003, mens vi ser en reduksjon i kjøp gjennom bokklubb fra 29 % i fjor til 24% i år, og en økning i andre kanaler fra 17% i fjor til 21% i år. Denne analysen gjelder 4. kvartal. Undersøkelsen ble gjennomført i uke 50 og 51, 2003.

Hvor kjøpte du den siste boken, var det...

RAMMEAVTALER

Bransjeavtalen

Omtalt under kap.1.

Bransjenettet

Bransjenettet som ble etablert i 1998 er en effektiv, sikker og rimelig kanal for elektronisk kommunikasjon og effektiv forretningsdrift i bransjen. Bransjenettet omfatter nå over 400 av landets bokhandlere og har blitt en viktig plattform for butikkdata, e-handel, Internett, Intranett, e-post, banktjenester, bestillingssystemer samt fjerndrift av IT-utstyr.

I forbindelse med bransjenettet og avtalen med EDB om drifting ble det satt ned et utvalg bestående av en bokhandler fra hver av de tilknyttede kjedene. Utvalget har statusmøter med EDB 6 ganger i året.

Client System

Client System (CS) har levert butikkdatasystemer til mange aktører i norsk bokbransje, og systemene betjener ca. 400 butikker og ca. 70% av bokomsetningen. CS har inngått enkeltavtaler med hver kjøper. Økt satsing på butikkdatasystem har skapt nye muligheter for rasjonalisering og effektivisering i bransjen. DnB har siden 2001 arbeidet med å få på plass en rammeavtale med CS med det hovedformål å fremme og tilrettelegge samarbeidet mellom DnBs medlemmer og CS. Avtalen vil skrives under i 2004.

I forbindelse med inngåelse av rammeavtale med CS er det satt ned et kunderåd bestående av en bokhandler fra hver av kjedene som benytter CS. Kunderådet vil ha jevnlig møter med representanter fra CS.

Forlagsentralen

Etter lengre tids forhandlinger inngikk Den norske Bokhandlerforening på slutten av 2001 en ny rammeavtale med Forlagsentralen ANS (FS) avd.

Informasjonstjenester om leveranse av produkter og tjenester knyttet til Den norske Bokdatabasen. Med den nye avtalen, som trådte i kraft fra 1. mars 2002, vil norsk bokhandels kostnader knyttet til grunnabonnement på Mentor reduseres med ca 1 mill i året.

I forbindelse med inngåelse av rammeavtale med FS ble det av DnB nedsatt et Bokhandlerråd. Formålet med gruppen er å diskutere og legge fram forslag til forbedringer i samarbeidet mellom FS og den enkelte bokhandler. FS skal bruke rådet som en høringsinstans for nye ideer og tiltak fra FS sin side, samtidig som bokhandlere og foreningen skal kanalisere sine henvendelser vedrørende generelle saker via dette rådet. De bokhandler som er med i rådet skal kunne representere sin kjede i dette forum. Rådet har møter ca 4 ganger i året.

Varesikring

Det ble i 2001 inngått en rammeavtale mellom DnB og Checkpoint Meto om leveranse av varesikringsprodukter til bokhandlene samt utvikling og bruk av kildemerking.

OPPLÆRING

Kursvirksomheten

Foreningen søker hele tiden å tilpasse sin kursvirksomhet i forhold til hva medlemmene våre har behov for. De positive tilbakemeldinger/evalueringer på kursene er en god indikasjon på at foreningen lykkes på de områder vi er inne på.

Følgende kurs og studieaktiviteter ble tilbudt i 2003:

- Bransjekurset "Eksponering og vareplassering".
- Studietur til Berlin.
- Situasjonsbestemt ledelse, 2 vektall - i samarbeid med BI og Fagskolen
- Personalledelse, 2 vektall - i samarbeid med BI og Fagskolen
- Økonomi for ikke-økonomer, 2 vektall – i samarbeid med BI. Avlyst.

Fagskolen for Bok og Papir

Fagskolen for Bok og Papir utdanner dyktige medarbeidere til bokbransjen. Skolen gjennomføres som et deltidsstudium hvor elevene det første året gjennomfører brevundervisning samtidig som de er i sin vanlige jobb. Året etter gjennomføres det en 14 ukers skoleperiode. Skolen legger vekt på å gi studentene kompetanse i de fleste fagområder man har behov for som ansatt i bokhandel: økonomi, ledelse, markedsføring, juss, salg, IT, bransjekunnskap, litteraturkunnskap og eksponering. Studiet avsluttes med en individuell eksamen og en gruppeeksamen.

Fagskolen for Bok og Papir har fått gode tilbakemeldinger fra både elever og bedrifter som har elever på skolen. Det faglige opplegget med sine fagplaner er nært knyttet opp til bokhandelen og dens behov. Fagskolens økonomiske situasjon gjør det mulig å knytte til seg gode forelesere. Fagskolen har en avtale med BI og Den norske Bokhandlerforening om muligheten for elevene til å ta eksamen på BI i to ledelsesfag. Det vil si at elevene på Fagskolen uten ekstra kostnad får undervisning og eksamen i to BI-fag som til sammen utgjør 4 vektall.

Skolen uteksaminerte 15 elever våren 2003, mens kull 2002/2003 som har arbeidet med brevoppgaver i 2003 og som har sin skoleperiode i 2004 består av 8 elever. Når søknadsfristen gikk ut 15. november 2003 for kull 2004/2005 hadde skolen fått inn 18 søknader som alle ble innvilget.

Fagskolen for Bok og Papir ble etablert i 1915 og drives som en stiftelse. Skolen holder til i Bokhandelens hus og disponerer her kontor, klasserom, datarom og oppholdsrom. www.bokhandlerforeningen.no/fagskolen

PR-MARKEDSAKTIVITETER

Bokhandlere over hele landet gjør mye for å skape kulturopplevelser utover det å gjøre et bredt utvalg av titler tilgjengelig for publikum. De lager opplevelser rundt nye bøker, er støttespillere for lokal kultur og lokale bokutgivelser, arrangerer bokkafeer, forfattermøter, leselystkampanjer for barn og mye annet. I 2003 gjennomførte bokhandelen over 1500 ulike litteraturarrangement/aktiviteter og hadde nærmere 1000 forfatterbesøk. Bokhandelen er en attraktiv møteplass mellom leser og bok; 69% av befolkningen besøker en bokhandel i løpet av en måned.

Verdens bokdag 23. april

I 2003 ble Verdens bokdag feiret for syvende gang i Norge og bokhandlere, skoler og bibliotek over hele landet markerte dagen med en imponerende rekke aktiviteter, bl.a. delte 400 bokhandlere over hele landet ut 43 000 gratis Pippibøker. Det var Den norske Bokhandlerforening som i 1997 tok initiativet til gjennomføringen av Verdens bokdag i Norge.

Verdens bokdag stammer fra Barcelona hvor innbyggerne i over 70 år har feiret "The Day of Books and Roses". Med utgangspunkt i Barcelonas bokdag, utropte UNESCO i november 1995 den 23. april til «Verdens bok- og opphavsrettsdag». I løpet av få år er Verdens bokdag blitt en verdensomspennende markering av boken og av leseglede. www.verdensbokdag.no

I 2003 innledet Bokhandlerforeningen et samarbeid med Læringsenteret om prosjektet En bok til alle som skal gjennomføres på Verdens bokdag 23. april 2004. Prosjektet er en del av Udannings- og forskningsdepartementets handlingsplan Rom for lesning.

tXt

Det er Foreningen !les – paraplyorganisasjonen for lesefremmende tiltak – som står bak den landsomfattende aksjonen tXt, som i 2003 ble arrangert for sjette gang. Bokhandlerforeningen sitter i prosjektgruppen for tXt og er med på å initiere aktiviteter og sørge for den praktiske gjennomføringen.

tXt 2003 var en litteraturkonkurranse som het "Dramatisk". I tillegg til pocketbok med utdrag fra ny norsk og oversatt litteratur, var en spesiallaget video en del av aksjonen. "Dramatisk" gikk ut på at deltakerne leste den utdelte pocketboken for så å finne fram til hvilke dramatiseringer på videoen som korresponderer med tekstutdragene. tXt rettet seg mot elever i alderen 13-16 år, og nærmere 35.000 ungdomskoleelever fra hele landet deltok i aksjonen. Bokhandlere var også med på å markere tXt på forskjellige måter.

Foreningen !les skal arbeide aktivt for et bredt, omfattende og varig engasjement for boklesing i Norge. Paraplyorganisasjonens primæroppgave er å stimulere til positive leseropplevelser gjennom synliggjøring og opplysning og ved å koordinere og initiere landsomfattende lesetiltak særlig rettet mot barn og unge. Daglig leder er Aslak Sira Myhre.

PRISER OG STIPEND

Bokhandlerprisen

Bokhandlerprisen 2003 ble tildelt Per Petterson for hans roman "Ut og stjæle hester". Kirke- og kulturminister Valgerd Svarstad Haugland overrakte prisen, en bronsestatuett "Takk for boken", utført av billedhugger Nils Aas.

Bokhandlerprisen deles ut til en norsk forfatter av en av årets bøker innenfor skjønn/generell - eller barne- og ungdomslitteratur. Prisvinneren kåres etter avstemning der alle som arbeider i norsk bokhandel kan delta. I 1998 ble reglene endret

slik at Bokhandlerprisen også kan utdeles til forfattere som har fått prisen tidligere. Ansatte i norske bokhandler har både innsikt og oversikt og tilbyr en veiledning bokkjøperen ikke får andre steder. Bokhandlerprisen er derfor blant Norges mest anerkjente bokpriser.

Bokhandlerprisen ble utdelt på en tilstelning som Den norske Bokhandlerforening arrangerte på Hotell Continental 18. november, med 144 gjester fra bokbransjen tilstede.

Rivertonprisen

Prisen ble overrakt Gunnar Staalesen for boken "Som i et speil" på en tilstelning på Cafe Engebret 3. april 2003. Rivertonprisen er et samarbeid mellom Rivertonklubben, Den norske Bokhandlerforening og Den norske Forleggerforening. Prisen utdeles årlig til forfatteren av fjorårets beste bok innen norsk kriminallitteratur. Prisvinneren kåres av Rivertonklubbens litterære råd.

Bjørnsonstipendet

Bjørnsonstipendet ble i 2003 tildelt Johan Harstad for sitt spennende forfatterskap. Den norske Bokhandlerforening etablerte Bjørnsonstipendet i 1997, i samarbeid med Bjørnsonfestivalen i Molde og Den norske Forfatterforening. Stipendet skal tildeles en forfatter det er grunn til å knytte betydelige forventninger til. Det er Det Litterære Råd i Den norske Forfatterforening som bestemmer hvem stipendet skal tilfalle. Forfatterstipendet, bestående av diplom og kr. 15.000,-, deles ut hvert år i forbindelse med åpningen av Bjørnsonfestivalen i Molde.

Årets unge bokhandler

I anledning 150 års jubileet startet Den norske Bokhandlerforening en ny tradisjon hvor hensikten er å fokusere på dyktige, unge bokhandlere - hvert år fra og med 2001 vil Bokhandlerforeningen kåre "Årets unge bokhandler". I 2003 anbefalte kolleger Else Marie Andersen Guldahl fra Andersen Interbok som fikk deltakelse på Bokhandlerforeningens studietur til Berlin som premie.

KATALOGER

Årets Bøker

Katalogen Årets Bøker er en felles-satsing mellom Den norske Bokhandlerforening og Den norske Forleggerforening. Den første katalogen kom ut i 1951. Ingen andre kataloger her i landet presenterer en større bredde av årets bøker. Kostnadene ved produksjon og distribusjon av katalogen deles likt mellom DnB og DnF. Årets Bøker ble i 2003 trykket i et opplag på 1,8 millioner. Katalogen ble distribuert pr post til alle landets husstunder i tillegg til å bli delt ut i bokhandler.

Høsten 2003 ble det økt fokus rundt listen, den ble inndelt i 3 kategorier – Nye bøker, Billigbøker og Bestselgere. Samtidig ble det innhentet tall fra flere kjeder, og tallgrunnlaget ble forbedret.

Ved utgangen av 2003 ble salgsstatistikker innhentet fra følgende bedrifter: Norli Gruppen (60 butikker), Ark Bokhandel (55 butikker), Tanum Karl Johan, Fri Bokhandel (12 utvalgte butikker av 147), Interbok / Libris (72 utvalgte butikker av 157) og Akademika AS.

Boklisten er stadig i utvikling, og innbefatter fra 2004 også Notabene

med 93 butikker. Dermed er alle kjedene godt representert. Boklisten gir oss et godt bilde av hva som er de faktiske salgstallene i bokhandlene rundt om i landet.

Norsk Bokfortegnelse

Norsk Bokfortegnelse utarbeides ved Bibliografisk avdeling på Nasjonalbiblioteket i Oslo. Årskatalogen er delt i tre selvstendige deler; Verker utgitt i Norge, ISBN-liste og Verker utgitt i utlandet. Den norske Bokhandlerforening fortsatte også i 2003 avtalen med Nasjonalbiblioteket om samlet bestilling fra bokhandelen til Nasjonalbiblioteket. I alt ble det bestilt 147 sett (Verker utgitt i Norge og ISBN-liste) av Norsk bokfortegnelse - årskatalog 2002. 2003 var siste gang fortegnelsen ble trykket. Heretter vil den kun finnes elektronisk.

Boklisten i Dagbladet

Boklisten publiseres den første mandagen i hver måned i Dagbladet. Boklisten er etablert som den "offisielle" bestselgerlisten i Norge. Listen fører til økt oppmerksomhet rundt bøker og bokhandelen, og bidrar dermed positivt for bransjen. Listen blir lagt ut på foreningens hjemmeside og intranett.

Boklisten utarbeides på grunnlag av salgstall som sendes inn fra et representativt utvalg av de største bokhandlene i landet. De deltagende bedriftene frem til september 2003 var: Norli Gruppen AS (ca 50 butikker), Ark Bokhandel (de største butikkene), Tanum Karl Johan, Harstad*Libris, Kjøhn* Libris, Hillesland Interbok, Fortuna Interbok, H. Andersen Interbok, Odds Interbok, og P.M. Danielsen.

Boksjekker

Boksjekken er et gavekort for bøker som brukes hos de fleste bokhandlere i Norge, uavhengig av kjedetilhørighet. Bare medlemmer av Den norske Bokhandlerforening (DnB) kan delta i Boksjekkordningen. Alle bokhandler kan innløse boksjekker, uavhengig om bokhandelen selv selger boksjekker.

Det ble i 2003 utfakturert verdimerker for kr. 3.786.000.- fra Den norske Bokhandlerforening til bokhandlene, dette utgjør 15.344 kr. Dette tilsvarer en økning i 18% økning i antall solgte merker og en omsetningsøkning på 15%.

INFORMASJON

www.bokhandlerforeningen.no

Den norske Bokhandlerforening har en egen hjemmeside på Internett, www.bokhandlerforeningen.no. Hjemmesiden inneholder opplysninger både om bokbransjen og om foreningen og dens aktiviteter. Her offentliggjøres også det meste av foreningens statistikk, samt foreningens pressemeldinger.

Bokforum

Bokforum er DnBs viktigste informasjonsskriv til medlemmene. Det ble i 2003 sendt ut 15 nummer av Bokforum. Bokforum blir utsendt per faks og per e-post. Hvert medlem kan motta Bokforum til flere ulike e-postadresser. Per 31.12.2003 ble Bokforum sendt til ca. 490 e-postadresser.

Faktafolder

Faktafolderen revideres årlig og en ny utgave av faktafolderen ble sendt alle bokhandler og andre bransjeorganisasjoner i august 2003. Folderen inneholder en oversikt over økonomiske nøkkeltall, statistikk over bokomsetning og lesing i Norge, samt en oversikt over DnB; styremedlemmer, antall medlemmer, antall utsalg og utsalgssteder fordelt på kjeder. I tillegg gir den en oversikt over kontaktpersoner i sekretariatet, med direktetelefonnummer og ansvarsområder og svar på generelle spørsmål om Bransjeavtalen.

Normtallsundersøkelsen

DnB gjennomførte i 2003 den årlige normtallsundersøkelsen for bok- og papirhandlene på samme måte som de senere år. Undersøkelsen dokumenterer økonomiske nøkkeltall for bransjen. Undersøkelsen ble trykket i et eget hefte og tilsendt alle medlemmer. Undersøkelsen er tilgjengelig for alle og kan tilsendes på forespørsel.

Bok og samfunn

Bok og samfunn er et bransjetidsskrift som utgis hver 14. dag av Den norske Bokhandlerforening. Redaksjonen består av 4 personer, med Berit Røhne som ansvarlig redaktør.

Bøkernes fotfolk

Norsk Bokhandel 1950-2001

Det ble i forbindelse med 150-års-jubileet til Den Norske Bokhandlerforening besluttet at det skal skrives en historiebok om bokhandelens historie gjennom 150 år, med hovedvekt på de siste 50 år. Historiker Odd Arvid Storsveen ble januar 2001 engasjert som forfatter, og har brukt 2001, 2002 og 2003 til bearbeidelse av en stor mengde kildemateriale og manusskriving. Boken skal utgis i løpet av 2004. Det blir fritt sendt et eksemplar til hver bokhandel, med mulighet for kjøp av flere.

UTVALG OG REPRESENTASJON FRA DNB**Valgkomiteen (fra 24.5.):**

Tom Christensen (formann)
Harald Gjørtz
Eigil Kongsfjell

Forhandlingsutvalget

Egil Giske (formann)
Anne Carine Tanum
Rune Nicolaisen (Notabene)
Tom Andersen (BKN)
DnB direktør (Randi Øgrey/Anne Schiøtz).

Antagelsesnemnda:

Anette Mello Stenhaus
Morten Viul

A/S Bokhandelens Hus:

Dag Juul Møller, formann
Randi Øgrey

Styret for Fagskolen for Bok og Papir:

Randi Øgrey, formann
Tom Vister, styremedlem
Pål Løwe, styremedlem

Julekatalogen - Årets Bøker:

Solveig Granlund
Toril Lefstad
Svein Arild Jordanger
Anne Schiøtz (prosjektleder)

Mammutkomiteen 03:

Harald Haugen
Toril Lefstad
Arve Rønning
Anne Schiøtz

Mammutkomiteen 05:

Lise Olsen
Toril Lefstad
Torgeir Husby
Bent-Håkon Lauritzen
Anette Mello Stenhaus (prosjektleder)

Redaksjonskomiteen for Bok og Samfunn:

Sissel Tveit
Anne Schiøtz
Kari Grimnes

Komité for Bokhandelens Historiebok:

Harald Gjørtz (formann)
Ingar Tanum
Carl August Veigård
Per Erik Olsen
Olav Gjerdene
Anette Mello Stenhaus (prosjektleder)

Styret for Iles:

Randi Øgrey

European Booksellers Federation (EBF):

Randi Øgrey/Anne Schiøtz

European Booksellers Federation (EBF),

Training Expert Committee:
Anette Mello Stenhaus

AKSJON Utvid innkjøpsordningen:

DnB

REGNSKAP

Styrets årsberetning

DnB er et bransjeorgan for landets bokhandler. Foreningens ledelse består av 1 kvinne. Styret består av 5 kvinnelige og 3 mannlige styremedlemmer. Styret er bevisst på de samfunnsmessige forventningene om tiltak for å fremme likestilling i virksomheten og i styret. Det er for øyeblikket ikke iverksatt konkrete tiltak for å fremme dette arbeidet ytterligere. Arbeidsmiljøet i DnB anses som tilfredsstillende. Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av 2003. Etter styrets oppfatning forurenses DnB ikke det ytre miljø.

Foreningen er delt i to avdelinger, DnB-Service og DnB-forening. Servicedelens inntekter er basert på serviceavgift i forhold til innkjøpstallene hos medlemmene, og foreningens inntekter er basert på medlemskontingenter. DnB har sine kontorer i Oslo. Regnskapet er først presentert for DnB samlet (konsern) og deretter for DnB-forening og DnB-service. Resultatet viser et underskudd på kr 78.300 som er kr 474.700 bedre enn budsjett. Avviket skyldes bl.a. inntektsført urealisert kursgevinst aksjefond, samt besparelser ved driften, reise/representasjon og bransjenett.

I årsregnskapet er forutsetning om fortsatt drift lagt til grunn, da det etter styrets oppfatning ikke er forhold som tilsier noe annet. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en tilfredsstillende beskrivelse av foreningens stilling per årsskiftet. Som det framgår av balansen er deler av egenkapitalen knyttet til egne fonds, utover avsatte pensjonsforpliktelser.

Kataloger: høyere tall enn budsjettet, pga. økt opplag Årets Bøker (full husstandsdistribusjon). Resultat stemmer imidlertid med budsjett.

Kurs: lavere tall enn budsjett pga. lavere aktivitet.

Materiell og kampanjer omfatter Boksjekken, Foreningen !Les, og Verdens Bokdag.

Budsjett 2004 for Verdens Bokdag har økt betraktelig pga utdeling av gratisbøker til skoleelever.

Eksterne tjenester omfatter revisor, advokatbistand, øvrig konsultativ bistand og DnBs kontingenter i andre foreninger.

Informasjon og aktiviteter omfatter komitéarbeid, PR/informasjon, bokpriser, statistikk, samt medlemsaktiviteter som Bokforum, filofaxinnlegg m.m.

Historiebok kr 192.571 vedrører illustrasjon/layout/scanning av boken. Trykking av boken vil bli kostnadsført i 2004.

Tap på fordringer vedr. konkurser/nedleggelses hos medlemmer. Delkrederavsetning på kr. 50.000,- er ikke benyttet.

Styret foreslår at årets underskudd dekkes av egenkapital.

Oslo, 2. mars 2004

Styret

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING KONSERN

Årsregnskap 2003

Resultat

	Regnskap 2003	Note	Regnskap 2002	Budsjett 2003 (1000 kr)	Budsjett 2004 (1000 kr)
Driftsinntekter:					
Kataloger	6 708 404		2 816 428	4 050	2 700
Serviceavgift/kontingent	2 844 369		2 401 314	2 851	2 958
Bok og Samfunn	3 388 320		3 144 081	3 235	3 425
Kursinntekter	354 800		483 451	757	520
Materiell og kampanjer	332 249		203 760	95	1 030
Diverse inntekter	209 738		155 045	150	170
Analyse og utredning					20
Sum driftsinntekter	13 837 880		9 204 079	11 138	10 823
Driftsutgifter:					
Kataloger	6 635 094		2 725 863	3 960	2 355
Bok og Samfunn	3 084 335		3 004 410	3 020	3 136
Personalkostnader	2 442 427	3	2 710 513	2 456	2 778
Drift av sekretariat	674 061		723 575	733	650
Eksterne tjenester/kontingenter	224 133		425 578	295	209
Informasjon og aktiviteter	491 641		273 885	545	310
Repr., styremøter, -honorar	382 301		539 046	518	398
Generalforsamling/årsmøte	73 033		54 727	90	70
Kursutgifter	366 956		539 466	774	500
Fagskolen/stipend	105 420		115 689	130	65
Bransjeavtale	207 832		23 160	130	435
Bransjenett	34 489		261 838	250	-10 x)
Materiell og kampanjer	582 986		452 022	430	1 080
Diverse utgifter	144 392		130 577	120	107
Jubileumsbok	192 571		249 965		
Tap på fordringer	23 574		26 819	40	40
Sum driftsutgifter	15 665 245		12 257 133	13 491	12 123
Driftsresultat	-1 827 365		-3 053 054	-2 353	-1 300
Netto finansresultat	1 749 065		1 635 224	1 800	1 300
Resultat	-78 300		-1 417 830	-553	0

x) I 2004 vil det bli tilbakeført en avsetning fra 2001 (vedr. drift Intranett) på kr 120.000.
Dvs. reelt budsjett Bransjenett er kr 110.000.

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING KONSERN

Årsregnskap 2003

Balanse

	Note	31.12.2003	01.01.2003
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		7 202 720	6 554 974
Lån Bokhandelens Hus	2	300 000	300 000
Sum finansielle anleggsmidler		7 502 720	6 854 974
Sum anleggsmidler		7 502 720	6 854 974
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		7 192 592	3 679 030
Andre fordringer		521 993	700 893
Sum fordringer		7 714 585	4 379 923
Bankinnskudd, kontanter og lignende	4	14 009 647	18 775 007
Sum omløpsmidler		21 724 232	23 154 930
Sum eiendeler		29 226 952	30 009 904

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING KONSERN

Årsregnskap 2003

Balanse

	Note	31.12.2003	01.01.2003
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	26 396 022	26 474 322
Sum opptjent egenkapital		26 396 022	26 474 322
Sum egenkapital		26 396 022	26 474 322
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser Fond II	3	1 019 202	1 199 573
Sum avsetning for forpliktelser		1 019 202	1 199 573
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		546 063	1 163 345
Skyldige offentlige avgifter		136 267	162 922
Boksjekker		173 774	571 784
Annen kortsiktig gjeld		955 625	437 959
Sum kortsiktig gjeld		1 811 729	2 336 010
Sum gjeld		2 830 931	3 535 583
Sum egenkapital og gjeld		29 226 952	30 009 904

Oslo 2. mars 2004

Egil Giske
Styrets formann

Anne Carine Tanum
Viseformann

Arne Henrik Frogh
Styremedlem

Anne Bjørg Røed
Styremedlem

Rigmor Hüffmann
Styremedlem

Nina Puntervold
Varamedlem

Toto Hagen
Varamedlem

Anne Schiøtz
Direktør

DNB FORENING

Årsregnskap 2003

Resultat

	Regnskap 2003	Regnskap 2002	Note
Driftsinntekter:			
Medlemskontingent	301 600	305 262	
Sum driftsinntekter	301 600	305 262	
Driftsutgifter:			
Personalkostnader	185 038	211 000	3
Drift av sekretariat	51 258	51 972	
Informasjon og aktiviteter			
Styrehonorar	11 750	29 300	
Jubileumsbok/Norsk Bokh. historie	192 571	249 965	
Sum driftsutgifter	440 617	542 237	
Driftsresultat	-139 017	-236 975	
Netto finansresultat	1 092 336	541 938	
Resultat	953 319	304 963	

DNB FORENING

Årsregnskap 2003

Balanse

	Note	31.12.2003	01.01.2003
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		7 202 720	6 554 974
Lån Bokhandelens Hus	2	300 000	300 000
Sum finansielle anleggsmidler		7 502 720	6 854 974
Sum anleggsmidler		7 502 720	6 854 974
Omløpsmidler			
Fordringer			
Andre kortsiktige fordringer			24 982
Fordring DNB Service		10 438 347	8 719 252
Sum fordringer		10 438 347	8 744 234
Bankinnskudd, kontanter og lignende	4	9 626 876	11 195 786
Sum omløpsmidler		20 065 223	19 940 020
Sum eiendeler		27 567 943	26 794 994
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	26 548 742	25 595 422
Sum opptjent egenkapital		26 548 742	25 595 422
Sum egenkapital		26 548 742	25 595 422
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser Fond II	3	1 019 202	1 199 573
Sum avsetning for forpliktelser		1 019 202	1 199 573
Sum gjeld		1 019 202	1 199 573
Sum egenkapital og gjeld		27 567 943	26 794 994

DNB SERVICE

Årsregnskap 2003

Resultat

	Regnskap 2003	Regnskap 2002	Note
Driftsinntekter:			
Kataloger	6 708 404	2 816 428	
Serviceavgift	2 542 769	2 096 052	
Bok og Samfunn	3 388 320	3 144 081	
Kursinntekter	354 800	483 451	
Materiell og kampanjer	332 249	203 760	
Diverse inntekter	209 738	155 045	
Sum driftsinntekter	13 536 280	8 898 817	
Driftsutgifter:			
Kataloger	6 635 094	2 725 863	
Bok og Samfunn	3 084 335	3 004 410	
Personalkostnader	2 257 388	2 499 513	3
Drift av sekretariat	622 803	671 603	
Eksterne tjenester/kontingenter	224 133	425 578	
Informasjon og aktiviteter	491 641	273 885	
Reiser, styremøter, -honorar, repr.	370 551	509 746	
Generalforsamling/årsmøte	73 033	54 727	
Kurskostnader	366 956	539 466	
Fagskolen/stipend	105 420	115 689	
Bransjeavtale	207 832	23 160	
Bransjenett	34 490	261 838	
Materiell og kampanjer	582 986	452 022	
Div. kostnader	144 392	130 577	
Tap på fordringer	23 574	26 819	
Sum driftsutgifter	15 224 628	11 714 896	
Driftsresultat	-1 688 348	-2 816 079	
Netto finansresultat	656 729	1 093 285	
Resultat	-1 031 619	-1 722 794	

DNB SERVICE

Årsregnskap 2003

Balanse

	Note	31.12.2003	01.01.2003
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		7 192 592	3 679 030
Andre fordringer		521 993	675 911
Sum fordringer		7 714 585	4 354 942
Bankinnskudd, kontanter og lignende	4	4 382 768	7 579 221
Sum omløpsmidler		12 097 353	11 934 162
Sum eiendeler		12 097 353	11 934 162
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	-152 722	878 900
Sum opptjent egenkapital		-152 722	878 900
Sum egenkapital		-152 722	878 900
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		546 063	1 163 345
Skyldige offentlige avgifter		136 267	162 919
Skyldig til DNB forening		10 438 347	8 719 255
Skyldig til NPL Service		0	0
Boksjekker		173 774	571 784
Annen kortsiktig gjeld		955 625	437 959
Sum kortsiktig gjeld		12 250 076	11 055 263
Sum gjeld		12 250 076	11 055 263
Sum egenkapital og gjeld		12 097 353	11 934 162

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING

Årsregnskap 2003

Note 1 Regnskapsprinsipper, vesentlige regnskapsposter

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger og er avlagt i samsvar med regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge for små foretak gjeldende pr 31. desember 2003. Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper og klassifiseringen av eiendeler og gjeld følger regnskapslovens definisjoner. Ved anvendelse av regnskapsprinsipper og presentasjon av transaksjoner og andre forhold, legges det vekt på økonomiske realiteter, ikke bare juridisk form. Betingede tap som er sannsynlige og kvantifiserbare, kostnadsføres.

Inntektsførings- og kostnadsføringstidspunkt - sammenstilling

Inntekt resultatføres som hovedregel når den er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunktet ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrukket merverdiavgift, rabatter, bonuser og fakturerte fraktkostnader. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Finansielle eiendeler

Selskapets investeringer i aksjer og fondsandeler vurderes samlet til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Fordringer er oppført til pålydende med fradrag for forventede tap.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad

Selskapet har pensjonsordninger som gir de ansatte rett til avtalte fremtidige pensjonsytelser, kalt ytelsesplaner. Årlig innbetaling til forsikringsselskapet, herunder årlig premie samt innbetaling til premiefondet belastes premiefondet.

DEN NORSKE BOKHANDLERFORENING

Årsregnskap 2003

Noter

Note 2 Fordringer

Balanseført verdi av fordringer med forfall senere enn ett år:

	31.12.2003	31.12.2002
Lån til Bokhandelens Hus	300 000	300 000

Note 3 Lønnskostnader / Antall ansatte / Godtgjørelser / Lån til ansatte / Pensjoner mm
Lønnskostnader mm.

	2003	2002
Lønn- og personalkostnader	2 113 030	2 179 601
Folketrygdavgift	329 396	329 073
Pensjonskostnader		201 839
Lønnskostnader	2 442 426	2 710 513

Gjennomsnittlig antall ansatte: 5 6

Godtgjørelser (i kroner)	Direktør	Styret
Lønn	585 364	117 500
Annen godtgjørelse		1 027

Foreningen har ikke bedriftsforsamling.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelser for samtlige ansatte er dekket ved kollektiv pensjonsforsikring, som omfatter 5 personer. Forpliktelsen er ikke balanseført, og den årlige pensjonspremien samt eventuelle tilleggsettelser til pensjonspremiefond anses som årets pensjonskostnad. Akkumulert innbetaling til pensjonspremiefond er ikke balanseført. Dette var en prinsippending i 1999 fra tidligere år da premiefondet var balanseført som en eiendel.

I tillegg til denne forsikringsordningen, har foreningen en avtalt pensjonsforpliktelse til tidligere direktør som er avsatt i regnskapet.

Forpliktelse pr. 01.01.2003:	Kr	1 199 573
Utbetalt i 2003:		-180 371
Forpliktelse pr. 31.12.2003:	Kr	1 019 202

Revisor

Kostnadsført honorar for revisjon og beslektede tjenester utgjør kr 82.500

Revisjon og revisjonsbeslektede tjenester dekker følgende:

- Alt arbeide som lov og god revisjonsskikk setter som krav for at revisor skal kunne avgi sin revisjonsberetning ihht RS 700 til årsregnskapet. Herunder nødvendig ekstraarbeide og veiledning i forhold til å kunne avlegge regnskapet i samsvar med lovgivningens krav

Note 4 Kontanter mm

	31.12.2003	31.12.2002
Bundne midler		
Skattetrekkskonto	582 850	545 077

Note 5 Egenkapital

Egenkapitalen består av:	31.12.2003	31.12.2002
Opptjent Egenkapital	23 168 861	23 247 162
Fond:		
Pensjonsfond I	1 415 977	1 415 977
Richies Legat	22 787	22 787
Avsatt til opplæring	100 000	100 000
Avsatt Reg. fond Bok og Samfunn	190 000	190 000
Provinsbokhandlerfondet	442 483	442 483
Avsatt Markedsundersøkelser	170 000	170 000
PR-Informasjon	464 000	464 000
Knut Aunes Stipend fond	159 769	159 769
Rich Andvor AS Stip.fond	53 249	53 249
Karl P. Thorstensens Fond	78 750	78 750
DnB Stipendiefond (tidl.NPL)	130 146	130 146
Bundet egenkapital	3 227 161	3 227 161
Sum egenkapital	26 396 022	26 474 323

Note 6 Årets renteinntekter fond

	Kapital 01.01 2003	Rente inntekter	Kostnader	Til Vedtekts best. formål	Kapital 31.12 2002
Knut T. Minnefond	1 780 897	77 821	0	77 821	1 780 897
DNB Stipendiefond	130 146	5 726	0	5 726	130 146
Rich Andvord stip.fond	53 249	2 343	0	2 343	53 249
Karl P Thorstensens stip.fond	78 750	3 465	0	3 465	78 750
Knut Aunes stip.fond	159 769	7 030	0	7 030	159 769
	421 914	18 564	0	18 564	421 914

Til generalforsamlingen i Den Norske Bokhandlerforening

REVISJONSBERETNING FOR 2003

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Den norske Bokhandlerforening for regnskapsåret 2003, som viser et underskudd for konsernet på kr 78 300, et underskudd for DnB Service på kr 1 031 619 og et overskudd for DnB Forening på kr 953 319. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av foreningens styre og direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foreningens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for foreningens økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 2. mars 2004

KPMG AS

Jørgen Lorentzen-Styr
Statsautorisert revisor

KNUT THORSTENSENS MINNEFOND

Årsregnskap 2003

Resultat

	Note	2003	2002
Renteinntekt	2	77 821	127 692
Ordinært resultat		77 821	127 692
Årsresultat		77 821	127 692
Anvendelse av årsresultatet Til vedtektsbestemte formål	2	77 821	127 692
Sum anvendelse		77 821	127 692

KNUT THORSTENSENS MINNEFOND

Årsregnskap 2003

Balanse pr. 31.12

	Note	2003	2002
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Bankinnskudd	1	1 858 718	1 908 589
Sum omløpsmidler		1 858 718	1 908 589
SUM EIENDELER		1 858 718	1 908 589

GJELD OG EGENKAPITAL

Egenkapital			
Grunnkapital		25 000	25 000
Opptjent egenkapital			
Opptjent kapital		1 755 897	1 755 897
Sum egenkapital		1 780 897	1 780 897
Kortsiktig gjeld			
Avregning DNB	2	77 821	127 692
Sum kortsiktig gjeld		77 821	127 692
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		1 858 718	1 908 589

Oslo 2. mars 2004

Egil Giske
*Styrets formann*Anne Carine Tanum
*Viseformann*Arne Henrik Frogh
*Styremedlem*Anne Bjørg Røed
*Styremedlem*Rigmor Hüffmann
*Styremedlem*Nina Puntervold
*Varamedlem*Toto Hagen
*Varamedlem*Anne Schiøtz
Direktør

KNUT THORSTENSENS MINNEFOND

Årsregnskap 2003

Noter

Note 1- Bankinnskudd 31.12 2003 31.12 2002

Gjensidige Nor bankkonto: 8200 06 39970 1858718,05 1908589

Note 2 - Utdelinger

Følgende utdelinger har funnet sted i 2003: 31.12 2003 31.12 2002

Renter til Den Norske Bokhandlerforening 77821 127692

Note 3 - Honorarer

Det er ikke utbetalt honorar til styre, forretningsfører eller revisor i 2003.

Til fondsstyret i Knut Thorstensens Minnefond

REVISJONSBERETNING FOR 2003

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Knut Thorstensens Minnefond for regnskapsåret 2003, som viser et årsresultat på kr 77 821. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Årsregnskapet er avgitt av fondets styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for fondets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk.

Oslo, 2. mars 2004

KPMG AS

Jørgen Lorentzen-Styr
Statsautorisert revisor

DEN NORSKE
BOKHANDLERFORENING

– ivaretar bokhandlernes interesser
og arbeider for å styrke litteraturens
og bokas plass i samfunnet. Våre medlemmer har
602 utsalgssteder og over 3000 ansatte med oversikt
og innsikt i fag- og skjønnlitteratur.

Den Norske Bokhandlerforening
Øvre Vollgt. 15
0158 Oslo